

nész szemét zsebkendővel törölgesse. Csak a híres Duchesnois k. a. mert zsebkendővel lépni a színpadra, de „könnyű szövet”-nek nevezte. De Vigny egy Shakespeare-darabban használta a „mouchoir” szót, de a közönség kipisszegté. Hugo Victor fellépése óta az egykori précieux-kor ilyen maradványai végleg eltűntek.

Zsebkönyv. (Lásd. Almanach.)

Zsidó a színpadon. 1788-ban a „Magyar Muzeum” közli Simay Kristóf (L. o.) „A váratlan vendég” c. „vígságos játék”-át, melyben egy Salamon nevű zsidó is szerepel. (167. old. 3. jelenet.) Ez volt az első zindarab, amelyben magyar színen a népszínművek állandó zsidó alakja előfordul. (A későbbiek: Jókai: „A zsidó fiú”, — Szigligeti: „A zsidó”, Tóth Ede: „Schneider Fáni”, „Falu rossza”, Lukácsy Sándor: „A zsidó honvéd”, stb.)

Zsidónó, nagy opera 5 felv. Szöv. irta: Eugén Scribe. Zen. szerz. Halévy Jacques, ford. Jakab István. Bem. 1844 télhó 1-én, a Nemzeti Színházban. Felújították 1853 máj. 28-án. Főszereplők: Young, Hasselt-Barthné, Jekelfalusy, Kőszeghy, Leiter Paulina, — majd újra 1855 szept. 30-án került színre; — új szereposztással adták még 1865 okt. 4-én, stb. — A Magy. Kir. Operaházban bem. 1884 okt. 9-én. Akkor Ney Dávid, Pauli Richard, Szekeres, Perotti Gyula és Turolla Emma voltak a főszereplői. A későbbi évek folyamán Eudoxia szerepét Ábrányiné Wein Margit, majd Malczkyné vette át. Eleázár szerepében Broulik Károly, majd Prevost lépett fel, vendégszerepelt benne a jeles Larizza is, Brogni biboros szerepét 1889-től hosszú időn át Szendrői Lajos énekelte, Recha szerepében pedig a huzamos ideig állandó Vasquez grófné mellett Barberini, Lehmann Lili, Diósyné, Brogni bíboros szerepében pedig 1905-ben a hollandi Maas, 1906-ban Sebeligo Antal, 1907-ben pedig Giulo Rossi vendégszerepelt. Eleázár szerepében 1912-ben Lunardi, 1922-ben pedig Nasta Mihály mutatkozott be. Új betanulással, Lányi Viktor fordítá-

sában, 1925 dec. 11-én került színre, ezzel a szereposztással: Brogni, bibornok a zsinat elnöke — Székely Mihály, Lipót, császári herceg — Somló József, Ruggiero, Konstanz város polgármestere — Pusztai Sándor, Alberti, tiszt — Palotai Árpád, Eleázár, zsidó — Székelyhidy dr. Eudoxia hercegnő — Halász Gitta, Recha — Relle Gabriella. A Népepera bem. 1914 ápr. 21-én, — (Eleázár-Jadlowker, Recha-Adler Adelina.) A Városi Színház előadta 1920 dec 3-án. Eleázár - Ocskay Mihály, Recha — Vágó Boriska, Eudoxia — P. Gerő Erzsé, Brogni — Lakatos Sándor, Lipót — Halmos János, Ruggiero — Bársony Aladár.

Zsinórpadlás. A zsinórpad az a tér, amely a színpad felett van, $1\frac{1}{2}$ -szer nagyobb rendszerint, mint a színpad-nyílás. Ide huzzák föl a lógó díszleteket s egyéb más felszereléseket. Ezeket ellensúllyal felszerelt csigakötelekkel húzzák föl és le. A zsinórpadon, a színpad hosszában és a színpadon keresztben is vashidak futnak, ahonnan díszleteket, reflektorokat és kellékeket mozgatnak a színpadmester utasítására. (V. ö. Díszletezés). (Tamássy Miklós.)

Zsirkay János, hírlapíró, politikus, nemzetgyűlési képviselő. Színműve: „Pongrác mester”, drámai játék 3 felv. Bem. 1926 jan. 11. a Nemzeti Színház Kamaraszínházában.

Zsíros István, író, katonatiszt, sz. 1873 jun. 29-én, Ujvidéken. Gimnáziumi tanulmányait Budapesten végezte, azután tényleges tüzértiszt lett. Színművei: „Fátum”, szmü 3 felv. Bem. 1907. máj. 30. Nemzeti Színház. „Déliab”, szmü 3 felv. Bem. 1911. Szalkai Lajos színtársulatánál, „Grál lovag”, szmü 3 felv. Bem. 1916 dec. 2. Magyar Színház.

Zsolnai színészet. Zsolnán 1864-ben műkedvelők eljátszották a „Vén bakancsos” c. népszínművet, magyarul. 1865 dec.-ben volt az első magyar előadás hivatásos színészekkel, Györfy színtársulatánál. (Lásd: „A Hon”, 1865. dec. 31.) 1886-ban Dálnoki Gyula, Krémer Sándor és Sággy Zsigmond konzor-